

Zondag 16 oktober 2022

29^e zondag door het jaar

Evangelielezing: Lucas 1-18

Opening

Hartelijk welkom: u allen hier in de kerk of thuis via de live-stream. Wat is dit openingslied toch zinvol mooi: "Wij zoeken U als wij samenkomen, hopen dat Gij aanwezig zijt; hopen dat Gij ons adem zult geven, geestkracht die mensen tot vrede bekoort". Daar gaat het iedere zondagmorgen dus om.

Vandaag willen de Schriftlezingen expliciet wijzen op bidden, volhardend en vertrouwd bidden.

In een aardig boekje met kindergezegdes las ik een opmerking van een kind van een jaar of zeven: "Oh lieve Heer, ik bid elke avond naar U toe, maar U zegt nooit eens iets terug". Dit kind verwoordt, waar veel mensen mee zitten: tot wie praat of bid je eigenlijk?

Ons Godsbeeld is de laatste 30-40 jaar nogal veranderd; wij zijn meer pragmatisch geworden, gericht op het hier en nu. Van de Alziende, Almachtige God is Hij meer het onzichtbare mysterie geworden. Wat is ons adres nog bij het bidden? Hoe moet je praten of bidden tot die eeuwige, mysterieuze Aanwezige? Ons geloof is meer een zoekend en tastend geloven geworden.

In de Boedhistisch-Oosterse spiritualiteit wordt ons sterk gewezen op de betekenis van zelf-ontlediging (de "kenosis", zoals dat heet), waarbij je jezelf meer leeg maakt, om ruimte te scheppen voor religieus contactgevoeligheid en voor diepere geestelijke voeding.

Wanneer vandaag de lezingen onze aandacht vooral richten op het belang van gebed en op vertrouwen in Gods hulp, wordt ons dus eigenlijk een speetl voorgelouden over een wezenlijk aspect van ons gelovig mens-zijn. Het kan als een verrijking ofwel als een nieuw evenwicht ervaren worden bij al het wel en wee van alledag. De Duitse theoloog Karl Rahner, bekend in de tijd van het Tweede Vaticaans Concilie, schreef eens: "Alleen een kerk, die biddend aanwezig is, en zo dienend present is in de samenleving, alleen zo'n kerk heeft toekomst..."

Overweging

De laatste zin van het evangelie bleef mij bij de voorbereiding intrigeren: “Maar zal de Mensenzoon bij zijn komst nog wel het geloof op aarde vinden?”

Mag ik eens met de deur in huis vallen? Vind u bidden ook wel eens moeilijk? In een gesprekskring zei iemand eens: “Als God geen persoon meer is, zoals wij dat vroeger leerden, nl alwetend, almachtig, alles beoordeelend, etc., heeft bidden dan nog wel zin?” Hij bedoelde kennelijk: als wij God niet meer om dingen kunnen vragen, die Hij toch niet zomaar kan geven, wat voor zin heeft bidden dan nog? Ofwel: tot wie of wat bidden we eigenlijk?

In de Schrift zijn alle psalmen, zoals we weten, één groot gebed: van verwondering, van dank, en je hebt verschillende smeek-psalmen. Het Goddelijk aanwezig-zijn en Zijn zorg voor ons wordt in de bijbel meestal beschreven in menselijke gestalte, bv. wanneer Mozes zich geroepen voelt om zijn volk te bevrijden uit Egypte, dan staat daar in het boek Exodus, dat God roept: “Ik heb de ellende van mijn volk gezien; ik heb gehoord hun jammerklachten; Ik daal af om hen te bevrijden. Ga er dus heen, Mozes, Ik zend je naar de Farao”. Dit is dichtelijke taal, bijbelse poëzie, zoals ook in Genesis het scheppingsverhaal: diepzinnige beeldtaal met een veelzeggende betekenis.

De gebedstaal van de kerk is eigenlijk niet anders, bv. het Onze Vader, het stijgt boven het alledaagse spraakgebruik uit. Bidden is dan: je leven beschouwen, in het licht van de Eeuwige; van wat Hij voor ogen heeft, nl een wereld waarin vrede, liefde en gerechtigheid voor ieder mens aanwezig is. Een appèl daarbij ervaren om er zelf iets goed, iets zinvol van te maken en te mogen vragen om die Geestkracht van Boven.

“Vraagt en gij zult het verkrijgen; klopt en er zal u opengedaan worden”. Wat een belofte! Die inspirerende Geest en die genade-kracht dus als een soort krachtcentrale ervaren, die innerlijke energie in je opwekt en die ons licht en verlichting wil schenken. God is zo voor veel mensen die innerlijke, geestelijke krachtbron geworden, die alleen duidelijk waarneembaar is in je, als onze antennes erop gericht zijn.

Bidden wordt dan meer: stille overpeinzing en mijmering, waar de dingen van alledag in meespelen. Zoals bij de man, die dagelijks even achter in de kerk zat. Op de vraag van een geestelijke, wat hij daar elke morgen deed, antwoordde hij: “Ik kijk naar Hem en Hij kijkt naar mij. Dat is voor mij voldoende. Dan kan ik weer verder”. Het kunnen zo momenten zijn van vertrouwen, van overgave. Huub Oosterhuis laat ons in een van zijn liederen zingen: “Gij die ons sprakeloze bidden hoort...”.

Willen de lezingen van vandaag dit ook niet aanduiden? Een levensinstelling hebben, waarbij we openstaan naar dat diepere Geheim, dat ons steun en kracht wil meegeven in het leven van alledag.

Nu leven wij in een seculiere cultuur, waarbij die openheid naar en de beleving van die andere, Goddelijke werkelijkheid niet meer zo vanzelfsprekend is. De eerste

Russische ruimtevaarder Gagarin zei bij zijn terugkomst op aarde, dat hij geen god gevonden had in het heelal. Met zijn levensvisie klopt dat. Maar wat bewoog een andere ruimtevaarder om hoog in het imposante universum het scheppingsverhaal uit Genesis te gaan lezen? Welke spirituele ervaring moet er door hem heen gegaan zijn om die bijbelse geloofstaal op dat moment uit te spreken? Wat bewoog filosofen als Plato, Aristoteles en Socrates, of zoveel andere peinzers als Augustinus en Thomas van Aquino om te spreken over een andere, geestelijke werkelijkheid naast onze stoffelijke wereld (of beter: verbonden met en in ons leven)?

Het feit dat wij geloof en godsdienst, en dus het gebed, niet zomaar willen loslaten, is dat niet vooral vanuit onze diepere, gelovige intuïtie? In de theologie spreken we over Pan-entheïse, d.w.z. Goddelijke sporen ervaren in heel het gebeuren van ons menselijk leven en in al de schoonheid van de natuur (dit dus ter onderscheid van het begrip Pantheïsme).

De secularisering en de ontmythologisering hebben weliswaar het numineuze behoorlijk uit ons dagelijks leven verduisterd. We kennen het allemaal: vanuit ons zakelijke, rationele Verlichtings-denken zijn wij in het westen die mystieke religieusiteit behoorlijk kwijt geraakt, waardoor velen o.a. zijn afgehaakt van geloof en kerk. Als we dit om ons heen zien, hebben we daarbij toch het gevoel, dat we iets wezenlijks dreigen kwijt te raken.

Mag ik een persoonlijke herinnering ophalen? Ik vergeet nooit, dat mijn vader ieder jaar op Paasmiddag de fiets pakte om de akkers en de landerijen te gaan zegenen met het nieuw gewijde water van Paaszaterdag. Zijn traditionele geloofsbeleving was zijn houvast, nl dat de goede God de Bron is van alles wat groeit en bloeit in de schepping. Dat vertrouwd, zegenend gebaar deed mij wel wat! En iedere avond moesten we thuis na het avondeten op de knieën voor het rozen-hoedje, graag met de tafelpoot als steun (u kent het misschien ook nog wel. Je was dan lui en je had er niet veel zin in, maar toch blijft het als iets kostbaars in je geheugen zitten).

Zijn wij door het Verlichtingsdenken dus niet enigszins beroofd van iets vitaals? Iets dat toch wel een belangrijk onderdeel is van ons gelovig mens-zijn? Er blijft toch een diepe behoefte om die weggegroeide God dichtbij te houden. Een intuïtie in ons, die zegt dat er méér is tussen hemel en aarde.

De oude theologie zei al, dat het Goddelijk mysterie zowel transcendent (dus overstijgend) als ook immanent werkzaam en verweven is in al het goede, het ware en het schone van het aardse leven. Dus de religieuze beleving in het leven van alledag. Dichters, monniken en mystici beleven dit heel dichtbij.

Wilde Jezus hier niet op wijzen in de Schriftverhalen? Zó geloof beleven: dat geeft rust in jezelf en overgave. Niet dat al onze vragen zomaar op onze wijze beantwoord worden; we weten wel beter. Maar wel dat we zo leren openstaan en kunnen bidden: "Gij, die ons sprakeloze bidden hoort.... Ga mee met ons...."
Moge dat zo zijn.

Gerard Weersink